WYBORY
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

26 maja 2019 r.

Szkolenie
członków obwodowych komisji wyborczych

Część II - przygotowanie i przeprowadzenie głosowania oraz ustalenie wyników głosowania

Opracowanie:

© Krajowe Biuro Wyborcze

Krajowe Biuro Wyborcze

Podstawa prawna

- **Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684);**
- **Uchwała nr 70/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2019 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., zwana dalej „*Wytyczne PKW*”;**
- **Uchwała nr 41/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących sprawdzenia w systemie informatycznym zgodności arytmetycznej danych zawartych w projektach protokołów głosowania i w protokołach głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 364);**

Podstawa prawna

- Uchwała nr 9/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie wzorów protokołów głosowania stosowanych w wyborach do Parlamentu Europejskiego (M.P. z 2019 r. poz. 268).

Zastosowane skróty nazw i określeń

Państwowa Komisja Wyborcza - PKW
Rejonowa Komisja Wyborcza - RKW
Obwodowa Komisja Wyborcza - OKW
Krajowe Biuro Wyborcze - KBW
System informatyczny Wsparcie Organów Wyborczych – WOW

PROGRAM SZKOLENIA

I. Informacje ogólne
   - Członkowie OKW
   - Mężowie zaufania
   - Obserwatorzy społeczni i międzynarodowi
   - Dziennikarze
   - Lokal wyborczy

II. Zadania OKW przed dniem wyborów
   - Głosowanie korespondencyjne
   - Odbiór kart do głosowania oraz innych dokumentów i materiałów

III. Zadania OKW w dniu wyborów przed otwarciem lokalu wyborczego

IV. Zadania OKW w trakcie głosowania
   - Otwarcie lokalu wyborczego
   - Postępowanie w przypadku skreślenia kandydata lub unieważnienia rejestracji listy

PROGRAM SZKOLENIA

IV. Zadania OKW w trakcie głosowania – cd.

- Czynności przed wydaniem wyborcy karty do głosowania
- Dopisywanie wyborców do spisu wyborców
- Wydawanie wyborcom kart do głosowania
- Głosowanie przez pełnomocnika
- Wydawanie nakładki w alfabecie Braille'a na kartę do głosowania
- Przebieg głosowania
- Przekazanie PKW danych o frekwencji
- Zadania OKW związane z głosowaniem korespondencyjnym
- Szczególne zadania OKW w obwodach utworzonych w szpitalach i domach pomocy społecznej
- Przerwa w głosowaniu

V. Zakończenie głosowania

PROGRAM SZKOLENIA

VI. Ustalenie wyników głosowania i sporządzenie protokołu głosowania

- Informacje wstępne w protokole
- Rozliczenie kart do głosowania
- Ustalenie wyników głosowania
- Uwagi wnoszone do protokołu głosowania
- Sporządzenie protokołu głosowania i podanie go do publicznej wiadomości

VII. Przekazywanie protokołu głosowania

- Przekazanie protokołu głosowania pełnomocnikowi RKW

VIII. Postępowanie z dokumentami z wyborów

Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Rzeszowie

35-959 Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15
(budynek Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego
Tel.: (17) 867-14-15, 867-14-16, Fax.: (17) 867-19-97
Adres e-mail: rzeszów@kbw.gov.pl

Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie

Komisarz Wyborczy w Rzeszowie I, Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej – Marcin Dudzik

Komisarz Wyborczy w Rzeszowie II, Zastępca Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej – Beata Bury

Dyrektor Delegatury KBW w Rzeszowie – **Paulina Ślemp**

Strony internetowe: www.pkw.gov.pl ; https://rzeszow.kbw.gov.pl/

Krajowe Biuro Wyborcze

INFORMACJE OGÓLNE – CZŁONKOWIE OKW

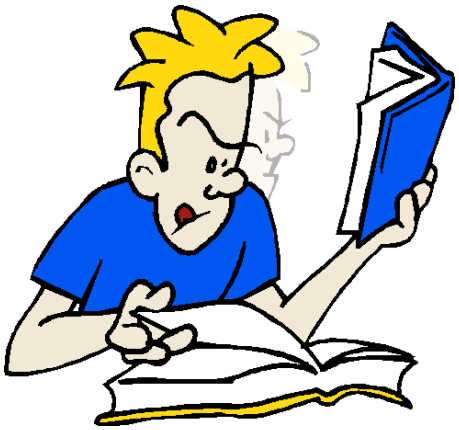

Zgodnie z art. 161 § 1 Kodeksu wyborczego wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej są wiążące dla komisji niższego stopnia. **Dlatego też członkowie OKW zobowiązani są zapoznać się z całością wytycznych załączonych do uchwały nr 70/2019 PKW i bezwzględnie je stosować**.

Obsługę i techniczno-materialne warunki pracy OKW, w tym możliwość wykorzystania techniki elektronicznej oraz **wykonanie zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów** na obszarze gminy **zapewnia wójt (burmistrz, prezydent miasta) zwany dalej „wójtem”** **(art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego).**

CZŁONKOWIE OKW

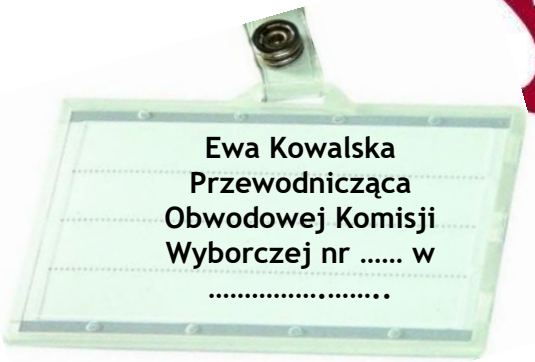

- są obowiązani nosić w widoczny sposób **identyfikatory** – w dniu głosowania;
- nie mogą udzielać **wyborcom pomocy w głosowaniu,** z wyjątkiem udzielania głosującym informacji o zmianach kandydatów na karcie do głosowania;
- na wniosek wyborcy OKW jest obowiązana **wyjaśnić mu sposób głosowania** oraz warunki ważności głosu, zgodnie z informacją umieszczoną na karcie do głosowania;

CZŁONKOWIE KOMISJI

- **Przewodniczący OKW odpowiada za:**
  - utrzymanie porządku i spokoju,
  - przestrzeganie zakazu prowadzenia agitacji wyborczej w lokalu i na terenie budynku,
  - przestrzeganie właściwego toku czynności podczas głosowania,
  - czuwa nad przestrzeganiem tajności głosowania,

- **Przewodniczący OKW kieruje pracami komisji oraz ma prawo żądać opuszczenia lokalu przez osoby naruszające porządek i spokój** (art. 107 § 2 Kodeksu wyborczego), **a w razie potrzeby zwrócić się do Policji o pomoc** (art. 49 § 3 Kodeksu wyborczego);
- **Przewodniczący OKW informuje mężów zaufania, obserwatorów społecznych i międzynarodowych o przysługujących im prawach i wskazuje im miejsce w lokalu wyborczym do obserwacji pracy OKW;**
- **Przewodniczący OKW może wydawać polecenia o charakterze porządkowym mężom zaufania i obserwatorom, gdy ich działania przekraczają ich uprawnienia, utrudniają pracę OKW, zakłócają powagę głosowania lub naruszają jego tajność.**

Przypadki zakłócenia głosowania lub wydane polecenia porządkowe odnotowuje się w punkcie 22 protokołu głosowania.

MĘŻOWIE ZAUFANIA

- **1 komitet wyborczy - 1 mąż zaufania** (wyłącznie obywatel polski posiadający pełnię praw obywatelskich);
- **wyznaczony przez pełnomocnika wyborczego** komitetu wyborczego, który zarejestrował listę kandydatów na Parlamentu Europejskiego w danym okręgu wyborczym. **Mężowie zaufania danego komitetu mogą zmieniać się w pracy OKW tylko do czasu zamknięcia lokalu wyborczego po zakończeniu głosowania;**

zobowiązani są nosić identyfikator w lokalu OKW

Identyfikatory nie mogą zawierać elementów kampanii wyborczej.

OKW wywiesza informację (w lokalu wyborczym w miejscu widocznym z zewnątrz oraz w urzędzie gminy) o godzinie rozpoczęcia swojej pracy w dniu głosowania (a nie o godzinie rozpoczęcia głosowania!)

Krajowe Biuro Wyborcze

WZÓR ZAŚWIADCZENIA DLA MĘŻA ZAUFANIA

Załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 30 lipca 2018r. (M. P. z 2018 r. poz. 822)

ZAŚWIADCZENIE DLA MĘŻA ZAUFANIA

Ja ……,
(imię - imiona i nazwisko)

jako pełnomocnik wyborczy – osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego*, działając w imieniu:

Nazwa komitetu

zaświadczam, że Pan / Pani:

Imię		Drugie imię		Nazwisko	
Numer ewidencyjny PESEL					

został(-a) wyznaczony(-a) na męża zaufania do:

…… w ……**
(nazwa komisji wyborczej i, w przypadku obwodowej komisji wyborczej, jej numer) *(miejscowość)*

w wyborach ……
(nazwa wyborów)

zarządzonych na dzień ……
(data wyborów)

……
(podpis pełnomocnika lub osoby upoważnionej)

* Jeżeli zaświadczenie wystawiła osoba upoważniona przez pełnomocnika, zaświadczenie należy okazać właściwej komisji wyborczej łącznie z kopią udzielonego upoważnienia.

** W przypadku wyznaczenia męża zaufania do obwodowej komisji wyborczej zaświadczenie dotyczy zarówno obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie, jak i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, chyba że zostanie w nim wskazana tylko jedna z tych komisji.

- **Zaświadczenie podpisuje pełnomocnik wyborczy lub osoba upoważniona przez pełnomocnika, wówczas należy okazać OKW kserokopię upoważnienia;**
- **Zaświadczenia mogą różnić się między sobą wyglądem i układem graficznym, ale ich treść musi odpowiadać wzorowi ustalonemu przez Państwowa Komisja Wyborcza;**
- **OKW sprawdza zaświadczenie ze wzorem oraz tożsamość męża zaufania.**

Krajowe Biuro Wyborcze

MĘŻOWIE ZAUFANIA

Mężem zaufania nie może być:

- kandydat w wyborach;
- komisarz wyborczy;
- pełnomocnik wyborczy;
- pełnomocnik finansowy;
- urzędnik wyborczy;
- członek komisji wyborczej.

Mężowie zaufania nie mogą:

1) wykonywać żadnych czynności członka OKW;
2) pomagać wyborcom w głosowaniu ani udzielać im wyjaśnień;
3) liczyć, ani przeglądać kart do głosowania przed rozpoczęciem głosowania, w trakcie głosowania i po jego zakończeniu, tj. nie mogą mieć żadnego kontaktu fizycznego z kartami do głosowania – nie mogą dotykać kart – w żadnym momencie;

Niedopuszczalne jest utrudnianie przez członków OKW obserwacji mężom zaufania wszystkich wykonywanych czynności.

MĘŻOWIE ZAUFANIA - UPRAWNIENIA

Mężowie zaufania mają prawo w szczególności:

1) być obecni podczas wszystkich czynności OKW, do której zostali wyznaczeni;
2) być obecni w lokalu wyborczym w czasie przygotowania do głosowania, w trakcie głosowania i podczas ustalania wyników głosowania i sporządzania protokołu;
3) obserwować liczenie głosów i ustalenie wyników głosowania przez OKW;
4) zgłaszać przewodniczącym komisji na bieżąco uwagi i zastrzeżenia;
5) wnosić na piśmie uwagi do protokołu głosowania, z wymienieniem konkretnych zarzutów;
6) być obecni przy przewożeniu i przekazywaniu protokołu głosowania, w tym przy sprawdzaniu prawidłowości ustalenia wyników głosowania oraz wprowadzaniu danych do sieci elektronicznego przesyłania danych.

Wykonywanie uprawnień mężów zaufania nie może utrudniać pracy OKW, zakłócać powagi głosowania ani naruszać jego tajności, nawet jeśli wyborca w lokalu lub będący za osłoną poprosi o pomoc męża zaufania.

MĘŻOWIE ZAUFANIA - UPRAWNIENIA

W dniu głosowania:

- od momentu rozpoczęcia pracy przez OKW do czasu rozpoczęcia głosowania

oraz

- w okresie od zamknięcia lokalu wyborczego do czasu podpisania protokołu głosowania

czynności komisji mogą być rejestrowane (bez transmisji !!!) przez mężów zaufania z wykorzystaniem własnych urządzeń rejestrujących (art. 42 § 5 Kodeksu wyborczego).

Materiały zawierające zarejestrowany przebieg czynności na wniosek męża zaufania, rejestrującego te czynności, mogą zostać zakwalifikowane jako dokumenty z wyborów. W przypadku, **gdy mąż zaufania złoży wniosek o dołączenie zarejestrowanego przez niego materiału jako dokument z wyborów**, komisja pakuje go, opieczętowuje oraz przekazuje z innymi dokumentami z wyborów m.in. spisem wyborców – pkt. 113 *Wytycznych PKW*.

MĘŻOWIE ZAUFANIA - UPRAWNIENIA

Obserwacja czynności wykonywanych przez OKW w trakcie głosowania,
tj. w okresie od jego rozpoczęcia o godz. 7^{00} do czasu jego zakończenia do godz. 21^{00}, z zastrzeżeniem, że nie zostało ono przedłużone, nie uprawnia mężów zaufania do utrwalania pracy OKW za pomocą żadnych urządzeń rejestrujących.

Kwestie organizacyjne związane z wykonywaniem funkcji męża zaufania należą do kompetencji przewodniczącego danej komisji, który winien ustalić je i przekazać przybyłym mężom zaufania.

OBSERWATORZY SPOŁECZNI

Prawo wyznaczenia po jednym obserwatorze społecznym do OKW mają stowarzyszenia i fundacje, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, które w swoim statucie mają zapisaną realizację co najmniej jednego z celów:

- **troskę o demokrację lub prawa obywatelskie**

albo

- **rozwój społeczeństwa obywatelskiego.**

Nie ma przy tym znaczenia, w jaki sposób zostaną one zapisane (jakie sformułowania zostaną użyte) w statucie.

OBSERWATORZY SPOŁECZNI

Obserwatorem społecznym może być osoba spełniająca warunki określone dla męża zaufania (slajd nr 11, akapit 1).

Obserwatorzy społeczni mają takie same uprawnienia jakie przysługują mężom zaufania **z wyjątkiem:**

1) wnoszenia uwag do protokołu głosowania;

2) obecności przy przewożeniu i przekazywaniu protokołu głosowania.

ZAŚWIADCZENIE
DLA OBSERWATORA SPOŁECZNEGO

ZAŚWIADCZENIE DLA OBSERWATORA SPOŁECZNEGO

Ja ……,
(imię - imiona i nazwisko)

działając w imieniu organu uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz stowarzyszenia/fundacji,*)
do którego(-ej) celów statutowych należy troska o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego:

Nazwa stowarzyszenia lub fundacji	
Numer KRS	

zaświadczam, że Pan / Pani:

Imię		Drugie imię		Nazwisko	
Numer ewidencyjny PESEL					

został(-a) wyznaczony(-a) na obserwatora społecznego do:

…… w ……1)
(nazwa komisji wyborczej i, w przypadku obwodowej komisji wyborczej, jej numer) (miejscowość)

w wyborach ……
(nazwa wyborów)

zarządzonych na dzień ……
(data wyborów)

……
(podpis osoby uprawnionej)

*) niepotrzebne skreślić lub pominąć

1) W przypadku wyznaczenia obserwatora społecznego do obwodowej komisji wyborczej zaświadczenie dotyczy zarówno obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie, jak i obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie, chyba że zostanie w nim wskazana tylko jedna z nich.

- **Obserwator społeczny przedstawia przewodniczącemu OKW zaświadczenie podpisane przez osobę działającą w imieniu organu uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz stowarzyszenia/fundacji oraz dokument tożsamości.**
- **Zaświadczenia mogą różnić się układem graficznym, ale ich treść musi odpowiadać wzorowi ustalonemu przez PKW (M.P. z 2018 r. poz. 795).**

ZAŚWIADCZENIE
DLA OBSERWATORA SPOŁECZNEGO

Na podstawie przedłożonego komisji zaświadczenia, w którym wskazany będzie numer, pod którym stowarzyszenie lub fundacja została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego, członek komisji weryfikuje uprawnienie do wyznaczenia obserwatorów społecznych przez dane stowarzyszenie lub fundację (cele statutowe).

Sprawdzenia można dokonać w wyszukiwarce Ministerstwa Sprawiedliwości na stronie internetowej

https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs.

W przypadku braku takiej możliwości technicznej lub innych wątpliwości komisja zwraca się o pomoc w tej sprawie do urzędu gminy.

OBSERWATORZY MIĘDZYNARODOWI

Przy wszystkich czynnościach OKW mogą być również obecni **obserwatorzy międzynarodowi** zaproszeni przez PKW.

Obserwatorzy międzynarodowi przedstawią OKW **zaświadczenie** wydane przez PKW.

Obserwatorzy posiadają **uprawnienia mężów zaufania**, z wyjątkiem prawa do wnoszenia uwag do protokołu (art. 50 § 2 Kodeksu wyborczego).

PRAWA DZIENNIKARZY

NAZWA
podtytuł pisma

LEGITYMACJA PRASOWA
nr ...../.....

Zaświadczam, że Pan/i
.....
legitymujący/a się dowodem osobistym
nr ..... wydanym przez .....
.....
jest redaktorem miesięcznika kulturalnego
NAZWA

Proszę o okazanie pomocy przy
zbieraniu dla nas materiałów prasowych.

Xawery Ygerkowski
redaktor naczelny

legitymacja ważna do końca .....r

- ważna legitymacja dziennikarska lub inny dokument potwierdzający reprezentowanie redakcji;
- obowiązek zgłoszenia obecności przewodniczącemu OKW oraz stosowanie się do zarządzeń mających na celu zapewnienie powagi i tajności głosowania;
- zakaz przeprowadzania wywiadów **w lokalu w którym odbywa się głosowanie;**
- zakaz przebywania w lokalu przed rozpoczęciem głosowania oraz po jego zakończeniu

Dopuszczalne jest, po uzyskaniu zgody przewodniczącego OKW oraz osób, których wizerunek jest utrwalany, filmowanie i fotografowanie przebiegu głosowania.

PRAWA DZIENNIKARZY – otwarcie urny wyborczej

Za zgodą RKW przewodniczący OKW zezwala na sfilmowanie i sfotografowanie przez dziennikarzy momentu otwierania przez OKW urny wyborczej i wyjmowania z niej kart do głosowania. Po wykonaniu tej czynności dziennikarze obowiązani są niezwłocznie opuścić lokal OKW.

LOKAL WYBORCZY

Lokal OKW powinien być — w miarę możliwości — tak urządzony, aby wyborca, po otrzymaniu karty do głosowania kierował się bezpośrednio do miejsca za osłoną, a następnie w stronę urny.

LOKAL WYBORCZY

Pomieszczenia lub osłony do tajnego głosowania powinny być przygotowane w odpowiedniej liczbie, łatwo dostępne i wyposażone w przybory do pisania, dobre oświetlenie oraz plakat informacyjny PKW o sposobie głosowania

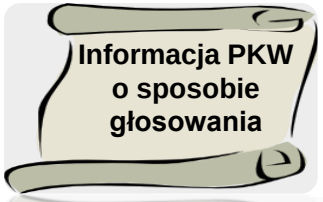

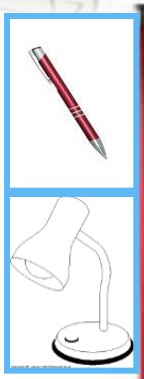

Po odebraniu lokalu OKW sprawdza wielkość i możliwość zabezpieczenia urny przed otwarciem.

OKW może wystąpić do wójta o zabezpieczenie dodatkowej urny informując o tym urzędnika wyborczego.

Kontrola stanu wyposażenia lokalu, w tym czy jest godło, dostęp do telefonu oraz oznakowania budynku.

Termin - uzgodnić z wójtem, nie później niż w przeddzień głosowania skontrolować stan wyposażenia lokalu oraz oznakowania budynku. O brakach zawiadomić wójta, sprawdzić czy usunięte.

Krajowe Biuro Wyborcze

INFORMACJA O SPOSOBIE GŁOSOWANIA

Załącznik do uchwały Nr 8/2019
Państwowej Komisji Wyborczej
z dnia 27 lutego 2019 r.
(poz.237)

INFORMACJA
O SPOSOBIE GŁOSOWANIA
ORAZ WARUNKACH WAŻNOŚCI GŁOSU
W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

wywiesić w lokalu wyborczym + wewnątrz kabin lub osłon zapewniających tajność głosowania

Głosy ważne

- **głosować można tylko na jedną listę kandydatów**, stawiając znak „X” (co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki) w kratce z lewej strony obok nazwiska jednego kandydata z tej listy, przez co wskazuje się jego pierwszeństwo do uzyskania mandatu

Głosy nieważne

Przyczyną nieważności głosu jest:

- postawienie znaku „X” w kratkach obok nazwisk kandydatów umieszczonych na więcej niż jednej liście
- niepostawienie znaku „X” w żadnej kratce
- postawienie znaku „X” w kratce wyłącznie przy nazwisku kandydata z listy unieważnionej przez okręgową komisję wyborczą

NIEWAŻNE SĄ KARTY DO GŁOSOWANIA INNE NIŻ URZĘDOWO USTALONE LUB NIEOPATRZONE PIECZĘCIĄ OBWODOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Krajowe Biuro Wyborcze

W LOKALU WYBORCZYM POWINNY BYĆ UMIESZCZONE URZĘDOWE OBWIESZCZENIA I INFORMACJE O:

- zarządzeniu wyborów wraz z informacją o okręgach wyborczych oraz siedzibach okręgowych komisji wyborczych;
- numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach OKW;
- zarejestrowanych w danym okręgu wyborczym listach kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego;
- sposobie głosowania i warunkach ważności głosu;
- składzie OKW;
- ewentualne informacje o kandydatach skreślonych z list;
- ewentualne informacje o unieważnieniu rejestracji listy kandydatów, która pozostała na karcie do głosowania wraz z informacją o warunkach ważności głosu na takiej karcie.

LOKAL WYBORCZY

1. Wykaz numerów telefonów do:
   - dyżurujących członków RKW,
   - osób dyżurujących w urzędzie gminy,
   - urzędnika wyborczego,
   - pełnomocnika ustanowionego przez RKW do przyjęcia danych o frekwencji.

2. Kontrola lokalu i budynku, w którym mieści się lokal wyborczy pod względem umieszczonych haseł, napisów lub ulotek oraz innych materiałów
   o charakterze agitacyjnym (art. 107 § 2 Kodeksu wyborczego).
   Kontrolę należy przeprowadzić w przeddzień głosowania oraz przed rozpoczęciem głosowania i w czasie głosowania. **W razie potrzeby OKW usuwa materiały agitacyjne we własnym zakresie lub prosi o usunięcie wójta oraz informuje urzędnika wyborczego.**

Hasła, napisy lub ulotki agitacyjne umieszczone w pobliżu budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy np. bezpośrednio przed wejściem na teren budynku lub w bezpośrednim sąsiedztwie, lecz poza jego terenem nie naruszają przepisów Kodeksu wyborczego i nie mogą być usuwane przez członków OKW.

WARUNKI TECHNICZNE

LOKAL DOSTOSOWANY DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019, poz. 336).

Kontrola czy lokal oraz elementy jego wyposażenia spełniają warunki rozporządzenia.

- ✓ **umiejscowienie na parterze budynku, bez barier architektonicznych** (ewentualnie podjazdy);
- ✓ **dostosowane i odpowiednio rozmieszczone drzwi** (rozwierane lub rozsuwane, szerokość min. 0,9m, próg max 0,02 m - zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia próg może mieć 0,02 m czyli 2 cm (przepis wszedł w życie 13.01.2018 r. - Dz.U. z 2017 r. poz. 2468);
- ✓ **kontrastujący kolor stopni schodów i posadzki;**
- ✓ **dogodne warunki ruchu** (oznaczenie przezroczystych przegród, przeciwpoślizgowe posadzki, brak przeszkód, dodatkowe oświetlenie miejsca zapewniającego tajność głosowania);
- ✓ **co najmniej jedno miejsce zapewniające tajność głosowania dostosowane do potrzeb wyborcy niepełnosprawnego**
- ✓ **wysokość urny** – max 1m;
- ✓ **przejście między elementami wyposażenia lokalu min**
- ✓ **obwieszczenia i informacje** umieszczone w miejscu dostępnym z wózka inwalidzkiego, na wysokości 0,9m.

Krajowe Biuro Wyborcze

ZADANIA OKW PRZED DNIEM WYBORÓW

I posiedzenie

- Niezwłocznie po powołaniu;
- Zapoznanie się z wytycznymi PKW;
- Wybór Przewodniczącego OKW i jego Zastępcy;
- Ustalenie sposobu wykonania zadań;
- Informację o swoim składzie OKW podaje do wiad. publicznej + w lokalu wyborczym

II posiedzenie

odbywa się jeśli poniższe czynności nie zostały ustalone na pierwszym posiedzeniu

- Nie później niż w przeddzień głosowania;
- Omówienie organizacji pracy przed i w dniu wyborów;
- Ustalenie godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania i podanie jej do publ. wiad. - w budynku lokalu+urząd gminy;

OKW współdziała w tym zakresie z wójtem i urzędnikiem wyborczym

Ustalone godziny rozpoczęcia pracy w dniu głosowania podaje się do publicznej wiadomości w budynku lokalu wyborczego i w urzędzie gminy.

ZADANIA OKW PRZED DNIEM GŁOSOWANIA

Posiedzenie komisji - GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

- Termin uzgodniony z urzędnikiem wyborczym, OKW **co najmniej w połowie składu**;
- ostemplowanie kart do głosowania w głos. korespondencyjnym oraz przygotowanie pakietów wyborczych;
- miejsce wykonania czynności wskazuje urzędnik wyborczy;
- protokół sporządza się w **2 egz.** (urzędnik wyborczy i OKW)
  – pkt 28 Wytycznych PKW

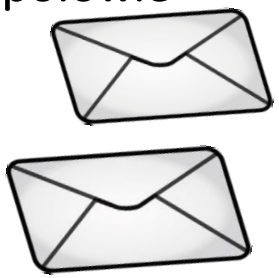

Przed rozpoczęciem stemplowania kart do głosowania OKW upewnia się, czy wydano jej właściwą pieczęć (z napisem określającym nazwę i siedzibę komisji oraz jej numer).

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

(Skład pakietu wyborczego zgodnie z wymogami ustawowymi)

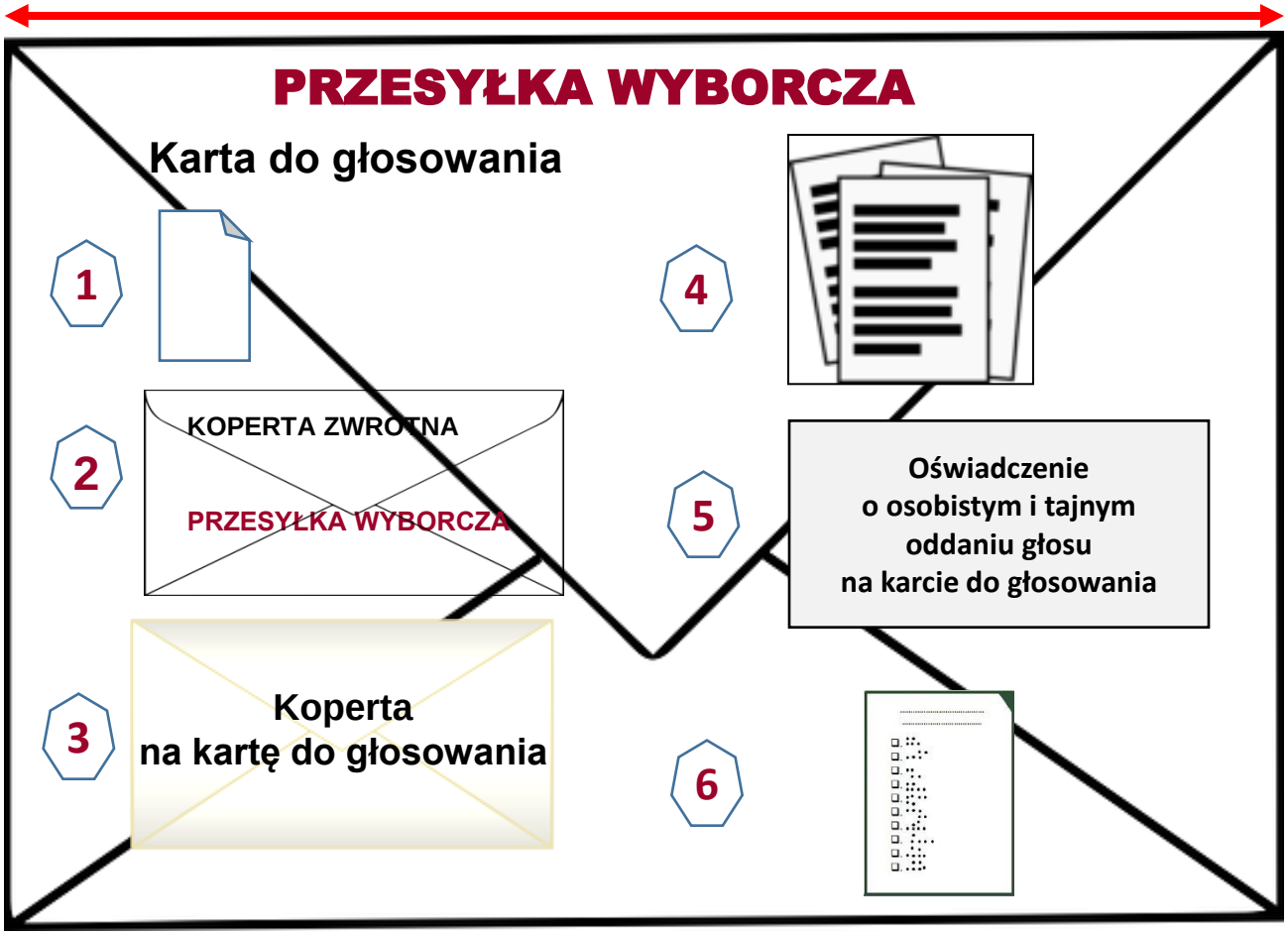

1. Karta do głosowania
2. Koperta zwrotna
3. Koperta na kartę do głosowania
4. Instrukcja głosowania korespondencyjnego
5. Oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu
6. Nakładka na kartę do głosowania (tylko jeżeli wyborca zażądał)

Krajowe Biuro Wyborcze

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

(Przygotowanie pakietu wyborczego)

OKW opieczętowuje karty do głosowania swoją pieczęcią.

Na formularzu **oświadczenia** umieszcza się **imię (imiona), nazwisko oraz PESEL** wyborcy niepełnosprawnego, nazwę przeprowadzanych wyborów i ich datę.

Na kopercie na pakiet wyborczy oraz na kopercie zwrotnej umieszcza się oznaczenie **„przesyłka wyborcza”.**

Na kopercie zwrotnej umieszcza się **adres właściwej OKW.**

Na kopercie na kartę do głosowania umieszcza się oznaczenie **„koperta na kartę do głosowania”.**

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

Przygotowanie pakietu wyborczego cd…

Na kopercie zwrotnej i kopercie na kartę do głosowania **nie można umieszczać żadnych innych oznaczeń poza wymienionymi.**

Czynności dotyczące przygotowania pakietu wyborczego, wykonuje OKW w obecności urzędnika wyborczego.

Urzędnik wyborczy niezwłocznie informuje wójta o wysłanych pakietach wyborczych.

ZADANIA OKW PRZED DNIEM GŁOSOWANIA
(najpóźniej w przeddzień – odbiór materiałów)

co najmniej 1/2 składu komisji, w tym przewodniczący lub zastępca

- karty do głosowania:
  - przeliczyć, sprawdzić czy są prawidłowo wydrukowane, zwrócić uwagę na błędy, usterki drukarskie itp., czy zawierają wszystkie listy kandydatów i kandydatów zarejestrowanych w danym okręgu;
  - sprawdzenia kompletności kart OKW dokonuje na podstawie obwieszczeń właściwych Okręgowych Komisji Wyborczych;
- formularze protokołów głosowania – 4 egz.;
- formularze zaświadczeń o udziale w głosowaniu;
- pieczęć okrągła OKW – WŁAŚCIWA !
- spis wyborców;
- lista wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania;

ZADANIA OKW PRZED DNIEM GŁOSOWANIA
(najpóźniej w przeddzień – odbiór materiałów – cd.)

co najmniej 1/2 składu komisji, w tym przewodniczący lub zastępca

- **osłony na spis wyborców, zapewniające ochronę danych osobowych osób ujętych w spisie;**
- materiały biurowe (przybory do pisania, poduszka do stempli, taśma klejąca, papier, worki i inne opakowania zbiorcze, a także plomby wyborcze).

Odbiór dokumentów i materiałów należy protokolarnie potwierdzić wymieniając ich rodzaj i ilość, w tym liczbę otrzymanych kart do głosowania.

Oryginał protokołu - dla organu przekazującego, a kopia pozostaje w dokumentach OKW.

KARTA DO GŁOSOWANIA i NAKŁADKA

Obowiązuje jeden rodzaj karty do głosowania i nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a w całym okręgu wyborczym

Karta do głosowania

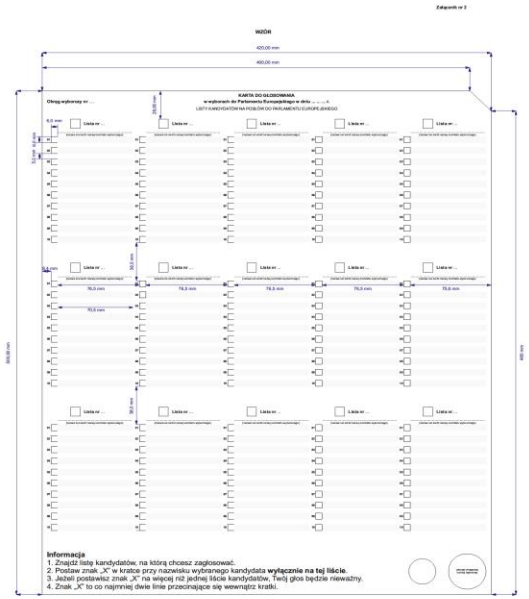

Nakładka na kartę

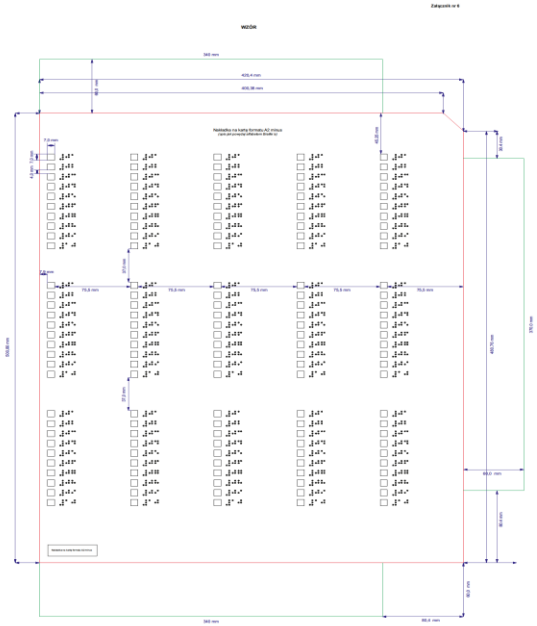

Krajowe Biuro Wyborcze

OBSŁUGA INFORMATYCZNA

Operatorzy OKW mają obowiązek odebrania za pokwitowaniem od koordynatora gminnego ds. informatyki loginów i haseł dostępu do systemu informatycznego Wsparcie Organów Wyborczych (WOW) oraz ich zabezpieczenia przed dostępem innych osób.

Przewodniczący OKW najpóźniej w przeddzień głosowania ustala z operatorem informatycznej obsługi OKW miejsce i harmonogram pracy, z uwzględnieniem konieczności:

1) przekazania w trakcie głosowania informacji o frekwencji;
2) wprowadzenia wszystkich danych z projektu protokołu głosowania;
3) transmisji danych z protokołu podpisanego przez członków OKW do WOW.

GŁOSOWANIE

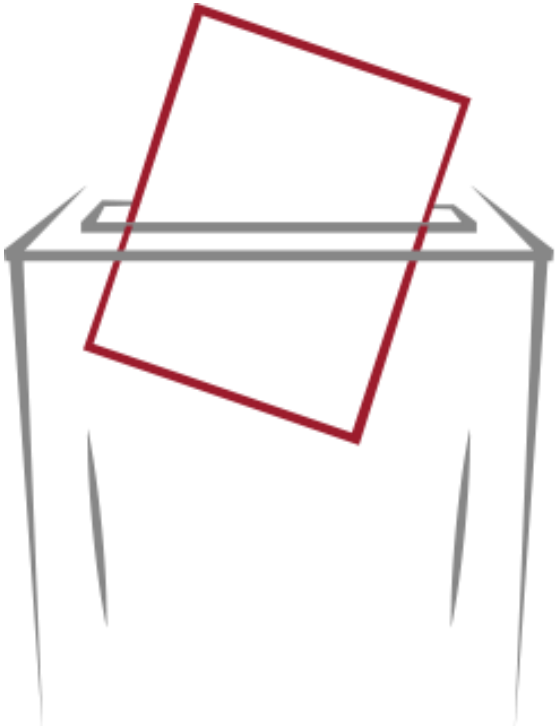

26 maja 2019 r.

ZADANIA KOMISJI W DNIU GŁOSOWANIA
(przed otwarciem lokalu)

W dniu głosowania OKW może rozpocząć wykonywanie czynności <u>dopiero o ustalonej godzinie rozpoczęcia pracy,</u> (nawet jeśli przed ustaloną godziną zbierze się pełny skład OKW) z uwagi na umożliwienie obserwowania wszystkich czynności przez mężów zaufania oraz obserwatorów społecznych i międzynarodowych.

Ustalona przez OKW godzina rozpoczęcia pracy powinna uwzględniać możliwość prawidłowego wykonania wszystkich czynności, w szczególności konieczność ostemplowania kart do głosowania.

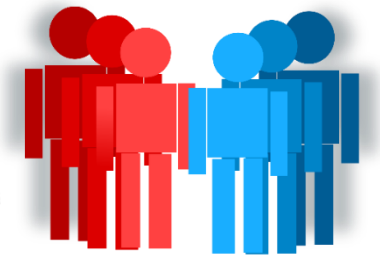

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA
- przed otwarciem lokalu wyborczego

O ustalonej godzinie - nie później niż o 6.00 – OKW wykonuje czynności przygotowujące do głosowania – pkt 35 Wytycznych PKW, w tym:

- sprawdza dostarczone dokumenty oraz swoją pieczęć;
- ponownie przelicza karty do głosowania: **ustaloną liczbę OKW wpisuje w punkcie 1 protokołu głosowania (tylko prawidłowe wykonanie tej czynności pozwoli ustalić wyniki głosowania);**
- ostemplowuje wszystkie karty do głosowania swoją pieczęcią przed godz. 7.00, a jeśli to nie będzie możliwe OKW kończy stemplowanie bezpośrednio po 7.00;
- rozkłada **spis wyborców wraz z osłoną na spis oraz karty do głosowania** (spis układa się na stole od strony wyborcy, a karty do głosowania od strony członka OKW);
- sprawdza: czy wywieszono urzędowe obwieszczenia i informacje,
- sprawdza czy nie należy usunąć elementów kampanii wyborczej (plakaty, napisy)
- sprawdza urnę, zamyka i opieczętowuje **lub zabezpiecza za pomocą jednorazowych plomb (nalepek z unikalnym numerem). Numer ten wpisuje w protokole wewnętrznym.**

Krajowe Biuro Wyborcze

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA
- przed otwarciem lokalu wyborczego

Zabezpieczenie urny przed nieuprawnionym otwarciem za pomocą plomby naklejkowej

Na plombę naklejkową należy nakleić dostarczoną wraz z plombą białą etykietę samoprzylepną. Na etykiecie należy odcisnąć pieczęć obwodowej komisji wyborczej oraz <u>można</u> umieścić „parafy” członków komisji obecnych podczas wykonywania tej czynności.

Plombę należy następnie nakleić na urnie w ten sposób, by część plomby była naklejona na pokrywę urny a część na ścianie bocznej urny.

Naklejenie dwóch plomb na przeciwległych bokach urny, zabezpiecza urnę przed nieuprawnionym otwarciem.

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA
- przed otwarciem lokalu wyborczego

UWAGA!!

Plomby strunowe przeznaczone są do zabezpieczenia worków z kartami do głosowania oraz pozostałą dokumentacją obwodowych komisji wyborczych, przekazywanych w depozyt po zakończeniu głosowania (pkt 112-114 wytycznych). Użycie plomb strunowych do zabezpieczenia urn przed otwarciem **nie jest zalecane**.

Krajowe Biuro Wyborcze

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA

Plomba nienaruszona.

Plomba **odklejona i przyklejona ponownie**. Na całej powierzchni plomby pojawiły się „srebrne” napisy informujące o naruszeniu plomby.

ZADANIA OKW W DNIU GŁOSOWANIA
- przed otwarciem lokalu wyborczego

- **Przewodniczący OKW wyznacza członka komisji**, który przebywając w bezpośredniej bliskości urny zapewnia jej nienaruszalność oraz przestrzeganie przez wyborców zasad dotyczących tajności głosowania, **tj. czuwa, aby wyborcy wrzucali karty do urny w taki sposób, aby strona zadrukowana była niewidoczna**.
- Urny nie wolno wynosić z lokalu wyborczego; dotyczy to również urny zasadniczej w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej.

Urna musi pozostać zamknięta przez cały czas od zamknięcia aż do jej otwarcia po zakończeniu głosowania. Gdyby w tym czasie doszło do otwarcia urny, OKW odnotowuje to zdarzenie i wyjaśnia jego przyczynę w pkt 22 protokołu głosowania.

ZADANIA KOMISJI W TRAKCIE GŁOSOWANIA
- Otwarcie lokalu wyborczego

W dniu wyborów OKW wszystkie czynności wykonuje w możliwie pełnym składzie, lecz nie mniejszym niż 2/3 jej pełnego składu, w tym przewodniczący OKW lub jego zastępca.

Wymóg obecności co najmniej 2/3 osób z OKW oznacza stałe przebywanie takiej liczby członków w pomieszczeniu, w którym znajduje się urna.

ZADANIA KOMISJI W TRAKCIE GŁOSOWANIA
(7.00 – 21.00)

Jeżeli **po wydrukowaniu kart** nastąpiło:
- **skreślenie kandydata**
- **lub (oraz) unieważnienie rejestracji listy:**

Nie drukuje się nowych kart

INFORMACJA
OKRĘGOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
w ……
z dnia 18 maja 2019 r.

w sprawie skreślenia kandydata na posła do Parlamentu Europejskiego

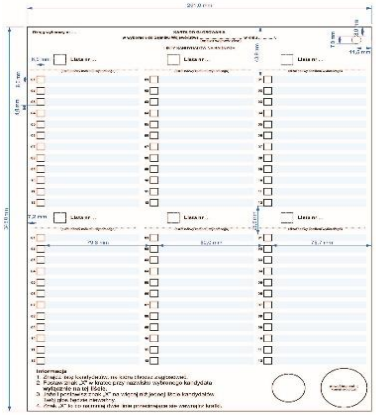

Okręgowa Komisja Wyborcza za pośrednictwem RKW:

1. **Zawiadamia** o skreśleniu wszystkie OKW w okręgu wyborczym.
2. **Sporządza informację** o nowym, prawidłowym brzmieniu karty przez odwzorowanie właściwego arkusza tej karty ze skreślonym nazwiskiem kandydata lub unieważnioną listą kandydatów oraz o warunkach ważności głosu oddanego na takiej karcie.

OKW:

1. **Umieszcza otrzymaną informację** o skreśleniach i nowym brzmieniu karty w lokalu przy obwieszczeniu o zarejestrowanych listach kandydatów
2. **Informuje o tym ustnie wyborców przy wydawaniu karty do głosowania.**

Niedopuszczalne jest dokonywanie przez OKW jakichkolwiek skreśleń i adnotacji na kartach do głosowania.

Krajowe Biuro Wyborcze

WYBORCY UJĘCI W SPISIE WYBORCÓW

- **w części A spisu wyborców** - obywatele polscy;

- **w części B spisu wyborców** - pozostali obywatele Unii Europejskiej;

CZĘŚĆ „A” SPISU WYBORCÓW

CZĘŚĆ A SPISU WYBORCÓW

(pieczęć nagłówkowa
organu sporządzającego spis*)

Obwód głosowania nr ..... w ....., gmina .....
(nazwa miejscowości) (nazwa gminy)

Wybory ....., zarządzone na dzień ……..
(nazwa wyborów) (data)

Okręg wyborczy nr ..... dla wyboru Rady Gminy/Miasta/Miejskiej/Dzielnicy**

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu ……	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		

Część B spisu wyborców sporządzono./Części B spisu wyborców nie sporządzono, gdyż w części B rejestru wyborców nie wpisano obywateli Unii Europejskiej.***

.....
(podpis, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)*

* Umieszcza się na każdej karcie spisu.
** Odpowiednią nazwę umieszcza się w wyborach do rad gmin i w wyborach do rad dzielnic m.st. Warszawy.
*** Jedno ze zdań umieszcza się na każdej stronie spisu (nie dotyczy wyborów, w których części B spisu wyborców nie sporządza się).

Krajowe Biuro Wyborcze

CZĘŚĆ „B” SPISU WYBORCÓW

CZĘŚĆ B SPISU WYBORCÓW

(pieczęć nagłówkowa
organu sporządzającego spis*)

Obwód głosowania nr ..... w ....., gmina .....
(nazwa miejscowości) (nazwa gminy)

Wybory ....., zarządzone na dzień ……..
(nazwa wyborów) (data)

Okręg wyborczy nr ..... dla wyboru Rady Gminy/Miasta/Miejskiej/Dzielnicy**

SPIS WYBORCÓW

Część B

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień) nr paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość	Obywatelstwo	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(-y). Głosowanie w dniu ……	Uwagi
					miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		

.....
(podpis, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)*

* Umieszcza się na każdej karcie spisu.
** Odpowiednią nazwę umieszcza się w wyborach do rad gmin i w wyborach do rad dzielnic m.st. Warszawy.

CZYNNOŚCI OKW W TRAKCIE GŁOSOWANIA
- przed wydaniem karty do głosowania

- Sprawdza tożsamość wyborcy na podstawie dowodu osobistego lub każdego innego dokumentu z fotografią **(np. paszport, prawo jazdy, legitymacja studencka);**
- na podstawie **mTożsamość** w rządowej aplikacji mobilnej mObywatel.

Należy zwrócić szczególną uwagę, czy na ekranie smartfona wyborcy m.in. wyświetla się ruchomy obraz z falującą flagą, a nie jest to np. zeskanowany obraz.

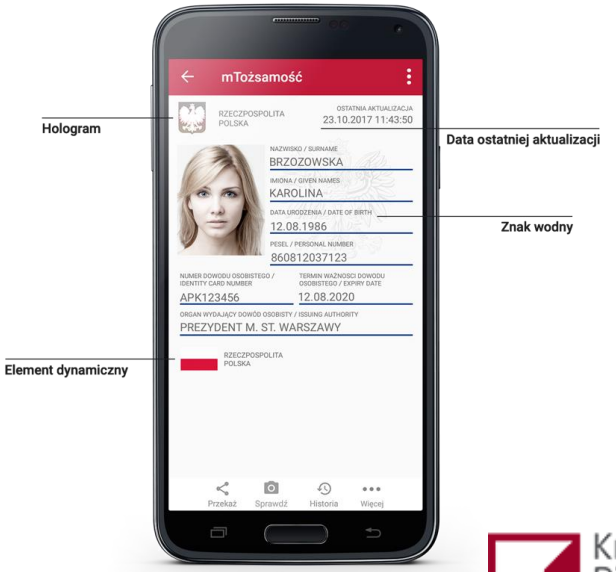

Krajowe Biuro Wyborcze

CZYNNOŚCI OKW W TRAKCIE GŁOSOWANIA
- przed wydaniem karty do głosowania

- Ustala, czy wyborca jest ujęty w spisie wyborców - **część A albo część B**.

Komisje wyborcze sprawdzają ponadto,

czy

odmówić wydania kart

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (RRRR-MM-DD) Nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(y). Głosowanie w dniu	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
1.	Kowalska Anna	Leon	1975-05-25 750525.....	Iksowo Kolejowa	25 10		wysłano pakiet

Jeśli wyborca poinformuje komisję, że nie otrzymał pakietu wyborczego, przewodniczący komisji lub jego zastępca telefonicznie potwierdza w dziale ewidencji ludności urzędu gminy, czy urząd posiada informację o niedoręczeniu temu wyborcy pakietu.
W przypadku potwierdzenia przez urząd niedoręczenia pakietu 2 członków OKW w tym przewodniczący lub zastępca, skreśla adnotację w spisie o wysłaniu pakietu i wpisuje adnotację „pakiet niedoręczony", którą opatrują parafami i OKW wydaje kartę, jak niżej:

1.	Kowalska Anna	Leon	1975-05-25 750525.....	Iksowo Kolejowa	25 10		~~wysłano pakiet~~ pakiet niedoręczony

wydać karty

Krajowe Biuro Wyborcze

DOPISYWANIE OSÓB DO SPISU WYBORCÓW – pkt 39 Wytycznych PKW

W dniu głosowania OKW dopisuje na właściwym dodatkowym formularzu spisu i umożliwia głosowanie:

- **osobie przedkładającej zaświadczenie o prawie do głosowania** – OKW zaświadczenie zatrzymuje i dołącza do spisu;

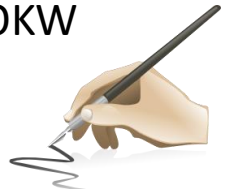

- **osobie pominiętej w spisie – w części A lub B**

  - jeżeli udokumentuje, iż stale zamieszkuje na terenie tego obwodu

  (a ewidencja ludności telefonicznie potwierdzi ten fakt, członek OKW, który otrzymał potwierdzenie sporządza notatkę i dołącza ją do spisu);

- **osobie skreślonej ze spisu** - w związku z umieszczeniem jej w spisie w obwodzie odrębnym, która **udokumentuje**, że opuściła szpital, dom pomocy społecznej, zakład karny, areszt śledczy przed dniem głosowania; ***(przed dopisaniem do spisu należy sprawdzić, czy wyborca jest skreślony ze spisu, a przy nazwisku jest adnotacja o skreśleniu w związku z ujęciem w spisie w obwodzie odrębnym);***

DOPISYWANIE OSÓB DO SPISU WYBORCÓW – pkt 39 Wytycznych PKW – cd.

- **obywatelowi polskiemu stale zamieszkującemu za granicą**, a głosującemu w kraju na podstawie **ważnego** polskiego paszportu, jeśli **udokumentuje**, iż stale zamieszkuje za granicą. Udokumentowanie zamieszkiwania polega na okazaniu OKW dokumentu potwierdzającego ten fakt np. karta stałego pobytu, dokument o zatrudnieniu za granicą. Dokument ten musi być przedłożony wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski.
  Przed dopisaniem OKW sprawdza, czy w paszporcie nie ma pieczęci innej OKW z datą głosowania w dniu 26 maja 2019 r.). OKW na ostatniej stronie paszportu przeznaczonej na adnotacje wizowe umieszcza tylko odcisk swojej pieczęci i datę głosowania.
- **w obwodzie odrębnym** osobie, która chce głosować, a **przybyła do danej jednostki przed dniem głosowania**. Dla dopisania nie jest potrzebne zaświadczenie o prawie do głosowania. OKW powinna się zwrócić do kierownika jednostki o udostępnienie wykazu osób przybyłych do jednostki przed dniem głosowania, które nie były ujęte w sporządzonym wcześniej wykazie osób.

DOPISYWANIE OSÓB DO SPISU WYBORCÓW – pkt 39 Wytycznych PKW – cd.

Dodatkowy formularz spisu wyborców, na którym OKW dopisuje wyborców w dniu głosowania, powinien zawierać oznaczenie „Dodatkowy formularz spisu wyborców”.

Członek OKW dopisujący na tym formularzu wyborcę w dniu głosowania każdorazowo, obok imienia i nazwiska osoby dopisanej, umieszcza swoją parafę.

Po zakończeniu głosowania dodatkowy formularz spisu wyborców powinien zostać opatrzony pieczęcią OKW oraz podpisany przez przewodniczącego komisji lub jego zastępcę.

Komisja nie jest uprawniona do dokonywania jakichkolwiek innych zmian w spisie wyborców otrzymanym z urzędu (np. skreśleń wyborców).

WYDAWANIE WYBORCOM KART DO GŁOSOWANIA

OKW wydaje wyborcy jedną kartę do głosowania.

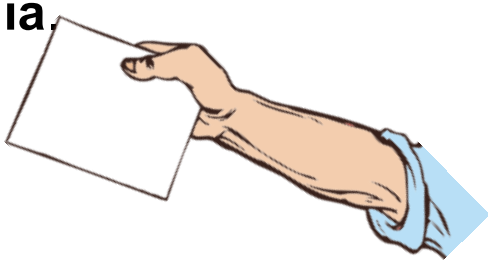

Przy wydawaniu kart do głosowania OKW sprawdza, czy wydawane karty są ostemplowane jej pieczęcią.

OKW zwraca uwagę, by wyborca potwierdził własnoręcznym podpisem, w przeznaczonej na to rubryce spisu wyborców oraz w linii odpowiadającej jego nazwisku, fakt otrzymania karty. Możliwe jest składanie podpisu bez odwracania spisu.

Jeżeli wyborca nie potwierdzi własnoręcznym podpisem odbioru karty do głosowania, OKW odmawia jej wydania.

WYDAWANIE WYBORCOM KART DO GŁOSOWANIA

Jedynie w przypadku gdy wyborca okaże komisji dokument potwierdzający, że jest osobą niepełnosprawną o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.) i nie może w związku z tym potwierdzić otrzymania karty do głosowania, członek OKW wydający kartę do głosowania wraz z przewodniczącym lub zastępcą przewodniczącego stwierdza fakt wydania karty oraz przyczynę braku podpisu osoby otrzymującej kartę.

OKW odmawia ponownego wydania karty do głosowania niezależnie od przyczyn tego żądania (np. z powodu pomyłkowego wypełnienia karty, zniszczenia jej itp.).

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA
- podpis w niewłaściwym miejscu spisu

W przypadku gdy komisja zauważy, że osoba podpisała się w linii przy nazwisku innego wyborcy, wskazuje tej osobie właściwe miejsce w spisie do złożenia podpisu, a podpis złożony w niewłaściwym miejscu skreśla. Skreślenie opatruje się adnotacją **„podpis w nieprawidłowym miejscu”** i parafami członka OKW oraz przewodniczącego komisji lub jego zastępcy.

W przypadku gdy komisja zauważy, że osoba podpisała się w linii przy nazwisku innej osoby uprawnionej, należy postąpić jak poniżej:

Lp.	Nazwisko i imiona	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień)	Nr PESEL	Adres zamieszkania				Potwierdzenie otrzymania [illegible] podpis-data***	[illegible]wagi
1.	KOWALSKA Anna	Leon	1975-02-02	750202.....	Xxxxxxxx	Yyyyyyyy	2	2	Kowalska	
2.	NOWAK Jan	Tadeusz	1968-12-12	681212.....	Xxxxxxxx	Yyyyyyyy	7	7	Kowalska	„podpis w nieprawidłowym miejscu”

innego wyborcy

Krajowe Biuro Wyborcze

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA
(ochrona danych osobowych)

Należy zwrócić uwagę na bezwzględną konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych wyborców ujętych w spisie, w tym przed ujawnieniem danych osobowych innych osób przy potwierdzaniu przez wyborców odbioru karty do głosowania.

W tym celu komisja stosuje przekazane przez urząd gminy osłony na spis zabezpieczające dane osobowe innych osób ujętych w spisie.

Niewykonywanie lub niewłaściwe wykonywanie powyższego obowiązku skutkować może odpowiedzialnością za naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA

OBOWIĄZKI INFORMACYJNE OKW

- Na wniosek wyborcy OKW jest obowiązana wyjaśnić mu sposób głosowania oraz warunki ważności głosu, zgodnie z informacjami umieszczonymi na karcie do głosowania.

Wyjaśnienie to nie może zawierać elementów agitacyjnych.

Czynności te wykonuje przewodniczący OKW lub zastępca przewodniczącego w obecności innego członka OKW.

WYDAWANIE KART DO GŁOSOWANIA

OBOWIĄZKI INFORMACYJNE OKW

- Na prośbę wyborcy niepełnosprawnego, OKW jest obowiązana do przekazania ustnie treści obwieszczeń wyborczych **w zakresie:**

- informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach
- Informacji o zarejestrowanych listach kandydatów.

Przekaz powinien ograniczać się do poinformowania wyborcy o liczbie zarejestrowanych list kandydatów w danym okręgu wyborczym, ich numerach oraz o liczbie kandydatów, a także imionach i nazwiskach kandydatów na konkretnej wskazanej przez wyborcę liście kandydatów.

Czynności te wykonuje przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego w obecności innego członka komisji.

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA

1. OKW sprawdza tożsamość pełnomocnika oraz
2. Sprawdza akt pełnomocnictwa;
3. Sprawdza, czy osoba, która udzieliła pełnomocnictwa:
   - jest ujęta w spisie wyborców;
   - nie głosowała wcześniej osobiście;
   - czy pełnomocnictwo nie wygasło z innej przyczyny;
   - czy pełnomocnictwo nie zostało cofnięte.
4. OKW odnotowuje fakt głosowania przez pełnomocnika na otrzymanej wraz ze spisem wyborców liście wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania;
5. Akt pełnomocnictwa załącza się do spisu wyborców;

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (RRRR-MM-DD) Nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(y). Głosowanie w dniu	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
165	Kowalski Janusz	Tadeusz	1965-09-10 650910.....	Xxxxxxx Yyyyyyy	3 25	Kowalski	
166	Makowski Jan Jakub	Jan	1968-09-17 680917.....	Xxxxxx Yyyyyyy	3 26	Makowska Ewa	Makowska Ewa pełnomocnik
167	Wachowski Jakub	Aleksander	1977-11-10 771110.....	Xxxxxxx Yyyyyyy	3 27		odmowa pod[illegible]n

Wpis komisji

6. OKW wydaje pełnomocnikowi kartę do głosowania, który potwierdza otrzymanie karty, a OKW odnotowuje to w spisie wyborców jak na załączonym przykładzie.

Krajowe Biuro Wyborcze

GŁOSOWANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA
- cofnięcie lub wygaśnięcie pełnomocnictwa

Wyborca, który udzielił pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu, może w dniu głosowania doręczyć komisji oświadczenie o cofnięciu pełnomocnictwa, a także głosować osobiście, jeżeli nie głosował jeszcze w jego imieniu pełnomocnik. Głosowanie osobiste wyborcy powoduje wygaśnięcie pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu.

Fakt cofnięcia lub wygaśnięcia pełnomocnictwa do głosowania komisja **obowiązana jest odnotować w spisie wyborców oraz na otrzymanej wraz ze spisem liście wyborców, którzy udzielili pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu, a otrzymane oświadczenia dołączyć do spisu wyborców.**

Komisja **odmawia wydania** pełnomocnikowi karty do głosowania i **zatrzymuje akt pełnomocnictwa do głosowania** w przypadku wcześniejszego głosowania osobistego wyborcy, wygaśnięcia pełnomocnictwa z innej przyczyny lub cofnięcia pełnomocnictwa.

WYDAWANIE NAKŁADKI NA KARTĘ DO GŁOSOWANIA

1) Na żądanie wyborcy OKW wraz z kartą do głosowania wydaje mu nakładkę na kartę do głosowania sporządzoną w alfabecie Braille'a;
2) Nakładka sporządzana jest w formacie odpowiadającym formatowi karty do głosowania, do której ma być używana, ponadto u góry, na dole oraz z prawej strony znajdują się zakładki podtrzymujące kartę do głosowania;
3) Jeżeli OKW nie otrzymała uprzednio nakładek na karty informuje wyborcę o konieczności dostarczenia nakładki z urzędu gminy, a urząd o konieczności pilnego doręczenia przedmiotowej nakładki. Podczas oczekiwania członek OKW zapewnia wyborcy i ewentualnie osobie towarzyszącej miejsce do siedzenia oraz powinien poinformować wyborcę o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu. Jeśli wyborca wyrazi taką potrzebę członek OKW odczytuje mu także treść obwieszczeń wyborczych.

WYDAWANIE NAKŁADKI NA KARTĘ DO GŁOSOWANIA c.d.

5) pośrodku nakładki na kartę, w górnej jej części, umieszczony jest napis zapisany alfabetem Braille'a w standardzie Marburg Medium;

6) w miejscach odpowiadających umieszczonej na karcie do głosowania kratce przeznaczonej na oddanie głosu umieszczona jest wycięta kratka, a następnie znak liczby porządkowej zapisany alfabetem Braille'a zgodnie z zasadami zapisu tego alfabetu w języku polskim, z tym, że na nakładce na kartę wyciętych jest odpowiednio dużo kratek;

7) u dołu nakładki naklejona jest sporządzoną pismem płaskim naklejka informującą o rodzaju nakładki.

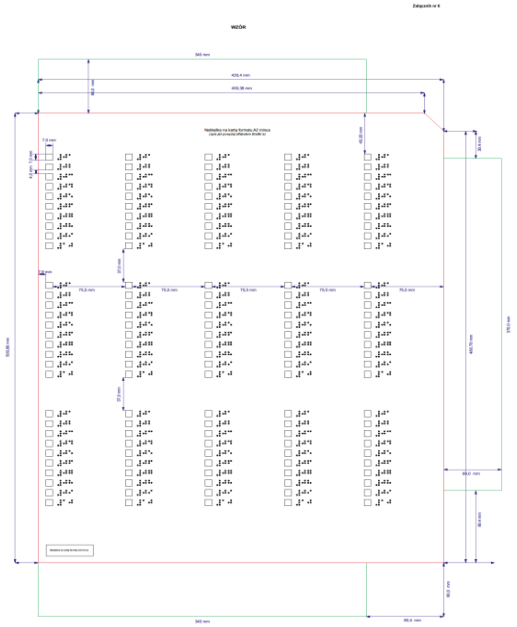

NAKŁADKA NA KARTĘ DO GŁOSOWANIA

Komisja wraz z kartą do głosowania wydaje wyborcy niepełnosprawnemu nakładkę sporządzoną w alfabecie Braille'a.

Komisja informuje wyborcę, że po oddaniu głosu obowiązany jest on zwrócić OKW nakładkę na kartę. Komisja zwraca uwagę, aby wyborca wraz z kartą nie wrzucił nakładki do urny.

Po oddaniu głosu przez wyborcę nakładka zwracana jest przedstawicielowi urzędu gminy, który powinien zaczekać na jej zwrot, a następnie odwieźć ją do urzędu gminy.

W przypadku utraty nakładki lub jej zniszczenia OKW niezwłocznie informuje o tym urząd gminy.

PRZEBIEG GŁOSOWANIA

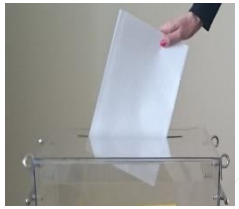

Kartę do głosowania wyborcy powinni wrzucać do urny w taki sposób, aby strona zadrukowana była niewidoczna (art. 52 § 6 Kodeksu wyborczego).

Niedopuszczalne jest głosowanie za członka rodziny lub za inną osobę z wyjątkiem głosowania przez pełnomocnika.

Osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę, **może pomagać w głosowaniu inna osoba,** w tym także niepełnoletnia; pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter; nie może ona polegać na sugerowaniu wyborcy sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tej osoby; dopuszczalne jest, aby na życzenie osoby niepełnosprawnej **w miejscu zapewniającym tajność głosowania przebywała osoba udzielająca pomocy.**

Pomocy w głosowaniu nie może udzielać członek komisji, mąż zaufania, obserwator społeczny, ani obserwator międzynarodowy (art. 53 i 103c § 2 Kodeksu wyborczego).

Przeprowadzanie głosowania poza lokalem możliwe jest wyłącznie w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej przy zastosowaniu urny pomocniczej .

WYNOSZENIE KARTY DO GŁOSOWANIA

OKW zwraca uwagę, by wyborcy nie wynosili karty do głosowania poza lokal wyborczy.

Jeżeli OKW:

- zauważy, że wyborca wyniósł kartę na zewnątrz,
- otrzyma informacje, że w lokalu lub poza nim oferowane jest odstąpienie karty

obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić Policję

Fakt ten należy opisać w punkcie 22 protokołu głosowania.

OKW zwraca również uwagę, aby wyborcy nie wrzucali do urny innych przedmiotów niż karta do głosowania. Takie przypadki należy opisać w punkcie 22 protokołu głosowania

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ
(potwierdzających udział w głosowaniu)

Na żądanie wyborcy, OKW zobowiązana jest wydać zaświadczenie

Zaświadczenie

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr …….. w ……
zaświadcza, że Pan/Pani ……
(imię i nazwisko wyborcy)

otrzymał/otrzymała kartę do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w dniu 26 maja 2019 r..

…… (miejscowość, data) …… (podpis)

Jeżeli z wnioskiem o wydanie zaświadczenia wystąpił pełnomocnik - w zaświadczeniu po wyrazach „otrzymał/otrzymała” należy dodać wyrazy „**jako pełnomocnik wyborcy**”. **Zaświadczenie podpisuje przewodniczący OKW lub zastępca przewodniczącego i opatruje pieczęcią komisji.**
Zaświadczenie sporządza się w jednym egzemplarzu. Informację o wydaniu zaświadczenia umieszcza się w rubryce spisu „Uwagi” przy nazwisku wyborcy, którego zaświadczenie dotyczyło.

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ
(potwierdzających odmowę wydania karty do głosowania)

Na żądanie wyborcy OKW obowiązana jest również wydać zaświadczenie potwierdzające odmowę wydania karty do głosowania z podaniem przyczyny odmowy **(np. gdy wyborca nie jest ujęty w spisie wyborców).**

Przedmiotowe zaświadczenia sporządza się w 1 egz. Informację o wydaniu zaświadczenia umieszcza się w rubryce „UWAGI" przy nazwisku wyborcy, którego zaświadczenie dotyczyło.

Zaświadczenie podpisuje przewodniczący lub zastępca przewodniczącego OKW.

REZERWA KART DO GŁOSOWANIA

OKW na bieżąco sprawdza liczbę podpisów w spisie potwierdzających otrzymanie karty przez wyborców

W przypadku, gdy liczba ta przekroczy 60% liczby otrzymanych przez komisję kart do głosowania, komisja obowiązana jest powiadomić Rejonową Komisję Wyborczą (RKW), o możliwej potrzebie uruchomienia dla niej kart z rezerwy RKW.

Natomiast **gdy liczba ta przekroczy 80% liczby otrzymanych przez OKW kart do głosowania, OKW występuje do RKW, za pośrednictwem urzędu gminy** współdziałającego z urzędnikiem wyborczym, **o wydanie kart z rezerwy.**

PRZEBIEG GŁOSOWANIA - ZAPEŁNIENIE URNY WYBORCZEJ

OKW czuwa, aby nie doszło do przepełnienia urny wyborczej.

Jeżeli komisja stwierdzi, że urna uległa zapełnieniu, powinna:

- zakleić oraz opieczętować wlot tej urny i wykorzystać drugą urnę, jeżeli została dostarczona przed rozpoczęciem głosowania lub niezwłocznie zwrócić się do wójta o dostarczenie drugiej urny. Urna, która uległa przepełnieniu pozostaje w lokalu wyborczym.

Przed rozpoczęciem stosowania drugiej urny OKW sprawdza, czy:

- jest ona pusta, a następnie zamyka ją i opieczętowuje.

Obie urny powinny być ustawione w takim miejscu, by były przez cały czas głosowania pod nadzorem wyznaczonego członka OKW, widoczne dla członków komisji i mężów zaufania, obserwatorów społecznych oraz międzynarodowych.

PRZEBIEG GŁOSOWANIA
- nagrywanie, filmowanie, zdjęcia

Przepisy Kodeksu wyborczego nie zabraniają robienia zdjęć w lokalu wyborczym przez wyborców pod warunkiem, że m.in.

1. Nie narusza to:
   a) Porządku w lokalu wyborczym,
   b) Powagi i tajności głosowania,
   c) Praw osób trzecich do ochrony dóbr osobistych, w tym ochrony wizerunku,
   d) Przepisów dotyczących ochrony danych osobowych;
2. Nie zakłóca przebiegu głosowania.

Niedopuszczalne jest robienie zdjęć lub nagrywanie spisu wyborców

Członkom OKW przysługuje ochrona prawna jak funkcjonariuszom publicznym, ale nimi nie są, dlatego opublikowanie zdjęć zrobionych w lokalu może wiązać się z odpowiedzialnością cywilną związaną z opublikowaniem wizerunku osób uczestniczących w głosowaniu, członków OKW lub mężów zaufania albo obserwatorów społecznych, bez ich zgody.

FREKWENCJA – na godz. 12.00 oraz 17.00

WYŁĄCZNIE W STAŁYCH OBWODACH GŁOSOWANIA

OKW w dniu głosowania ustala **dwukrotnie** :

- liczbę osób uprawnionych do głosowania,

- liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania

I. Procedura podstawowa

Obwodowa komisja wyborcza

- operator obwodowy wprowadza w systemie **WOW** dane o frekwencji

System informatyczny WOW →

Pełnomocnik upoważniony do telefonicznego przyjęcia danych okw – nadzór w gminie

Rejonowa Komisja Wyborcza – nadzór na terenie właściwości terytorialnej

Państwowa Komisja Wyborcza

II. Procedura awaryjna

(brak możliwości wprowadzenia danych do systemu informatycznego WOW)

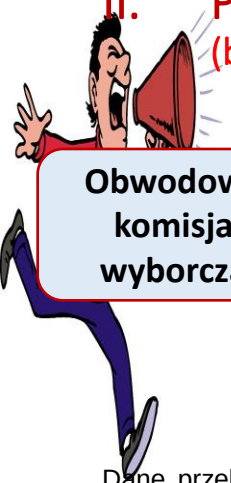

Obwodowa komisja wyborcza → ***telefonicznie*** → Pełnomocnik upoważniony do telefonicznego przyjęcia danych okw

Pełnomocnik → *System informatyczny WOW (za pomocą pełnomocnika)* → **Państwowa Komisja Wyborcza**

Pełnomocnik → ***e-mail (arkusz kalkulacyjny)*** → **Osoba wyznaczona** przez RKW

Pełnomocnik → ***telefonicznie*** → **Osoba wyznaczona** przez RKW

Osoba wyznaczona przez RKW → *System informatyczny* → **Państwowa Komisja Wyborcza**

Osoba wyznaczona przez RKW → ***e-mail*** → Osoba wyznaczona (w Państwowej Komisji Wyborczej)

Dane przekazywane są ściśle wg zasad ustalonych w uchwale nr 64/2019 PKW z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie trybu i sposobu przekazywania danych o liczbie osób ujętych w spisach wyborców oraz liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania w stałych obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 25 maja 2019 r. (M.P. poz.395).

PODANIE FREKWENCJI DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

Liczbę osób uprawnionych do głosowania ustala się na podstawie liczby osób umieszczonych w spisie wyborców łącznie z osobami dopisanymi przez komisję obwodową w trakcie głosowania, natomiast liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania, stanowi suma liczby podpisów wyborców potwierdzających otrzymanie karty do głosowania, łącznie z adnotacjami o wydaniu karty bez potwierdzenia podpisem w spisie.

Informację o liczbie osób uprawnionych do głosowania oraz o liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania, obwodowa komisja wyborcza, niezwłocznie po przekazaniu Państwowej Komisji Wyborczej podaje do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na drzwiach wejściowych do lokalu wyborczego.

Informację podpisuje przewodniczący komisji lub jego zastępca i opatruje ją pieczęcią komisji.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

Zadania i sposób postępowania OKW w głosowaniu korespondencyjnym

UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 27 sierpnia 2018 r.
w sprawie sposobu postępowania z kopertami zwrotnymi i pakietami wyborczymi w głosowaniu korespondencyjnym (M.P. poz. 909).

Określa

1) **sposób postępowania z kopertami zwrotnymi doręczonymi do OKW do zakończenia głosowania,**
2) **sposób postępowania z kopertami zwrotnymi doręczonymi do OKW po zakończeniu głosowania,**
3) **sposób postępowania z kopertami zwrotnymi zawierającymi niezaklejone koperty na kartę lub karty do głosowania, zwane dalej „kopertami na kartę do głosowania”,**
4) **sposób postępowania z kopertami zwrotnymi niezawierającymi podpisanego oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu,**
5) **sposób postępowania z pakietami wyborczymi nieodebranymi przez wyborcę niepełnosprawnego.**

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

Koperty zwrotne, doręczone do OKW w czasie do zakończenia głosowania, komisja otwiera niezwłocznie po doręczeniu i sprawdza, czy w kopercie zwrotnej znajduje się:

1) **podpisane przez wyborcę oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu;**

Oświadczenie
o osobistym i tajnym oddaniu głosu
na karcie do głosowania

2) **zaklejona koperta na kartę do głosowania.**

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

Jeżeli spełnione są powyższe warunki, komisja odnotowuje w rubryce spisu „Uwagi”, odpowiadającej pozycji, pod którą przy nazwisku wyborcy umieszczono informację o wysłaniu pakietu wyborczego, że wyborca głosował korespondencyjnie, a zaklejoną kopertę na kartę do głosowania komisja wrzuca do urny wyborczej. Oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu komisja dołącza do spisu wyborców.

SPIS WYBORCÓW

Część A

Lp.	Nazwisko i imię (imiona)	Imię ojca	Data urodzenia (RRRR-MM-DD) Nr PESEL	Adres zamieszkania		Potwierdzenie otrzymania kart(y). Głosowanie w dniu .21.10.2018	Uwagi
				miejscowość ulica	nr domu nr mieszkania		
16	Jaworski Karol	Piotr	1982-09-30 820930.....	Xxxxxx Yyyyyyy	106		głosowanie korespondencyjne

(podpis, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego)

wpis komisji

Krajowe Biuro Wyborcze

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

Jeżeli:

1) w kopercie zwrotnej nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu,
2) oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu nie było podpisane przez wyborcę,
3) w kopercie zwrotnej nie było koperty na kartę do głosowania,
4) koperta na kartę do głosowania była niezaklejona

OKW odkłada kopertę zwrotną wraz z zawartością, segregując odłożone koperty według naruszeń powyższych warunków.

Kopert tych OKW nie bierze pod uwagę przy ustalaniu wyników głosowania.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

OKW w trakcie przeprowadzania głosowania ustalają na bieżąco:

1) liczbę otrzymanych kopert zwrotnych;
2) liczbę kopert zwrotnych bez oświadczenia;
3) liczbę kopert zwrotnych z niepodpisanym oświadczeniem;
4) liczbę kopert zwrotnych bez koperty na kartę do głosowania;
5) liczbę kopert zwrotnych z niezaklejoną kopertą na kartę do głosowania;

Otrzymanych przez komisję **pustych kopert zwrotnych nie uwzględnia się** przy dokonywaniu powyższych ustaleń.

Wskazany członek OKW zapisuje ww. dane na **arkuszu pomocniczym** pod nadzorem przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego komisji.

GŁOSOWANIE KORESPONDENCYJNE

- Puste koperty zwrotne OKW pakuje w pakiet, opisuje i odkłada.

- Pakiety wyborcze nieodebrane przez wyborcę, dostarczone OKW komisja pakuje w pakiet, opisuje i odkłada.

- Koperty zwrotne doręczone do OKW po zakończeniu głosowania pakuje w pakiet, opisuje i odkłada.

Pakiety te pozostają w dokumentacji OKW, które po zakończeniu głosowania przekazywane są w depozyt urzędnikowi wyborczemu.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
szczególne zadania OKW – pkt. 115-120 Wytycznych PKW

Obwody głosowania w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej

Urna pomocnicza

- ✓ uzgodnienie z RKW w sprawie użycia urny pomocniczej;
- ✓ informacja najpóźniej w przeddzień głosowania o możliwości takiego głosowania;
- ✓ roboczy wykaz nazwisk;
- ✓ uchwała o przerwie w głosowaniu wywieszona przed rozpoczęciem głosowania, widoczna również z wózka inwalidzkiego;
- ✓ pokwitowanie kart do głosowania;
- ✓ protokół rozliczenia kart do głosowania;
- ✓ protokół sprawdzenia czy pieczęcie urny zasadniczej na wlocie zapieczętowanym na czas przerwy nie zostały naruszone

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
(procedura)

- Głosowanie w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej może być rozpoczęte później niż o godz. 7.00 (po uzgodnieniu z RKW);
- głosowanie poza lokalem komisji może prowadzić co najmniej 2/3 tj. 4 członków ustawowego składu komisji przez nią wyznaczonych, o ile to możliwe zgłoszonych przez różne komitety wyborcze; członkom komisji mogą towarzyszyć mężowie zaufania oraz obserwatorzy społeczni i obserwatorzy międzynarodowi;
- podczas głosowania należy dbać o to, aby zachowana była tajność głosowania;
- komisja zarządza przerwę w głosowaniu w związku z głosowaniem poza lokalem komisji (urna pomocnicza) ale nie przedłuża czasu głosowania.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
- szczególne zadania OKW

Jedynie w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych i domach pomocy społecznej dopuszczalne jest głosowanie przy zastosowaniu urny pomocniczej.
OKW powołana dla takiego obwodu, po uzgodnieniu z RKW, **może** zarządzić stosowanie w głosowaniu urny pomocniczej (oprócz urny zasadniczej).

Urna pomocnicza służy do głosowania poza lokalem tylko przez tych wyborców, którzy są wpisani do spisu wyborców w danym obwodzie głosowania i wyrażą wolę takiego głosowania.

OKW ogłasza w zakładzie leczniczym lub domu pomocy społecznej przed dniem głosowania informację o możliwości głosowania w pomieszczeniach, w których przebywają pacjenci obłożnie chorzy i pensjonariusze mający trudności w poruszaniu się;

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
- szczególne zadania OKW

OKW zbiera informacje, którzy wyborcy chcą głosować w pomieszczeniu, w którym przebywają, a następnie sporządza wykaz nazwisk i imion tych osób, ze wskazaniem numerów pomieszczeń, do których członkowie OKW powinni przynieść urnę;

OKW ustala orientacyjną liczbę kart do głosowania każdego rodzaju, z pewną nadwyżką w stosunku do wcześniejszych zgłoszeń (na wypadek zgłoszeń dodatkowych dokonanych w trakcie głosowania), i przygotowuje pokwitowanie przyjęcia tych kart przez członków OKW, którzy przeprowadzą głosowanie poza lokalem wyborczym;

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH - szczególne zadania OKW

OKW w drodze uchwały, określa czas (godziny) głosowania poza lokalem wyborczym i przerwę w głosowaniu, w tym czasie w lokalu przy wykorzystaniu urny zasadniczej. Zaleca się, aby przerwę w głosowaniu zarządzić w czasie, gdy większość wyborców umieszczonych w spisie oddała głosy w lokalu wyborczym.

Przerwa w głosowaniu, o której mowa, nie stanowi podstawy do przedłużenia czasu głosowania. Uchwałę OKW o przerwie w głosowaniu należy wywiesić na drzwiach lokalu wyborczego przed rozpoczęciem głosowania przy użyciu urny pomocniczej.

Uchwała powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
- szczególne zadania OKW

Przed przystąpieniem do głosowania poza lokalem wyborczym OKW pieczętuje wlot urny zasadniczej, zaklejając go paskiem papieru opatrzonym pieczęcią OKW i podpisami jej członków. Jeżeli OKW otrzymała jednorazowe plomby (nalepki foliowe) opatrzone unikatowym numerem, należy zabezpieczyć urnę przed niekontrolowanym otwarciem za ich pomocą. W takim przypadku każdorazowo numer plomby – nalepki foliowej, niezwłocznie po ich założeniu, powinien być wpisany przez przewodniczącego OKW lub jego zastępcę do wewnętrznego protokołu, a członkom OKW, którzy będą prowadzili głosowanie przy wykorzystaniu urny pomocniczej, wydaje protokolarnie spis wyborców (część A i część B, o ile została sporządzona), odpowiednią liczbę kart do głosowania oraz wykaz pacjentów zakładu leczniczego lub pensjonariuszy domu pomocy społecznej, którzy wyrazili wolę głosowania w pomieszczeniu, w którym przebywają. **Następnie komisja sprawdza, czy urna pomocnicza jest pusta i pieczętuje ją w sposób jak wyżej.**

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
- szczególne zadania OKW

OKW jest obowiązana dotrzeć z urną do każdego wyborcy, który wyraził wolę skorzystania z tej formy udziału w głosowaniu, a także umożliwić głosowanie innym wyborcom.

Wyborca po otrzymaniu karty do głosowania kwituje jej odbiór podpisem w spisie, a członek OKW w rubryce spisu „Uwagi" umieszcza litery „UP" (jako skrót od nazwy „urna pomocnicza"), w celu późniejszego rozliczenia kart do głosowania.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
- szczególne zadania OKW

Po zakończeniu głosowania poza lokalem komisji członkowie OKW rozliczają się protokolarnie z otrzymanych wcześniej kart do głosowania (uwzględniając ich liczbę wymienioną w pokwitowaniu oraz liczbę znaków „UP” w spisie), zwracają niewykorzystane karty do głosowania i pieczętują wlot urny pomocniczej; zapieczętowaną urnę oddaje się pod dozór przewodniczącemu OKW, z tym że urnę należy postawić obok urny zasadniczej.

OKW sprawdza następnie, czy pieczęcie urny zasadniczej: na wlocie i na urnie, nie zostały naruszone, sporządza protokół potwierdzający dokonanie sprawdzenia i wznawia głosowanie w lokalu OKW.

GŁOSOWANIE W OBWODACH ODRĘBNYCH
- szczególne zadania OKW

OKW przekazuje uchwałę komisji w sprawie zarządzenia zastosowania urny pomocniczej przy przeprowadzeniu głosowania, wykaz wyborców, którzy wyrazili chęć głosowania przy użyciu urny pomocniczej, uchwałę komisji w sprawie przerwy w głosowaniu, protokół przekazania spisu wyborców i kart do głosowania, protokół rozliczenia kart do głosowania, a także protokół ze sprawdzenia pieczęci urny zasadniczej.

Po zamknięciu lokalu wyborczego OKW dokonuje otwarcia urny pomocniczej przed otwarciem urny zasadniczej.

Załącznik nr 1

WZÓR

Uchwała Nr …
Obwodowej Komisji Wyborczej Nr ... w .....
z dnia … maja 2019 r.

w sprawie zarządzenia zastosowania urny pomocniczej przy przeprowadzeniu głosowania.

Na podstawie art. 44 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684), po uzgodnieniu z ……. Komisją Wyborczą w ....., uchwala się, co następuje:

§ 1

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr .... w ..... zarządza zastosowanie urny pomocniczej przy przeprowadzeniu głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r.

§ 2

W głosowaniu za pomocą urny pomocniczej mogą wziąć udział osoby obłożnie chore oraz osoby mające trudności w poruszaniu się, które wyrażą wolę głosowania w ten sposób.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do wiadomości wyborców przez wywieszenie na drzwiach lokalu wyborczego.

(pieczęć Komisji)

.....
(Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego)
Obwodowej Komisji Wyborczej Nr .....
w .....
.....
(podpis Przewodniczącego lub Zastępcy Przewodniczącego)

Załącznik nr 2

WZÓR

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr ..... w .....

Wykaz wyborców, którzy wyrazili chęć głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., przy użyciu urny pomocniczej w pomieszczeniu, w którym przebywają

Lp.	Nazwisko i imię	Sala nr	Oddział

Wykaz sporządził(a): .....

Załącznik nr 3

WZÓR

Uchwała Nr …
Obwodowej Komisji Wyborczej Nr ... w .....
z dnia … maja 2019 r.

w sprawie przerwy w głosowaniu w lokalu Komisji w celu przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej.

Na podstawie § 4 ust. 3 regulaminu obwodowych komisji wyborczych, stanowiącego załącznik nr 3 do uchwały nr 20/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 marca 2019 r. w sprawie regulaminów okręgowych, rejonowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Parlamentu Europejskiego (M.P. poz. 335), w związku z art. 44 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684), uchwala się, co następuje:

§ 1

Obwodowa Komisja Wyborcza Nr .... w ..... zarządza przerwę w głosowaniu w lokalu Komisji w celu przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej.

§ 2

Przerwa w głosowaniu w lokalu Komisji trwać będzie od godziny ..... do godziny ..... . Na czas przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej lokal Komisji będzie zamknięty.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do wiadomości wyborców przez wywieszenie na drzwiach lokalu wyborczego.

(pieczęć Komisji)

.....
(Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego)
Obwodowej Komisji Wyborczej Nr .....
w .....
.....
(podpis Przewodniczącego lub Zastępcy Przewodniczącego)

Załącznik nr 4

WZÓR

PROTOKÓŁ

przekazania spisu wyborców i kart do głosowania członkom Obwodowej Komisji Wyborczej Nr … w ……..
przeprowadzającym głosowanie przy użyciu urny pomocniczej w dniu .... maja 2019 r.

1. Do przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej wyznaczono następujących członków Komisji:
   1) ..... 4) .....
   (imię i nazwisko, funkcja w Komisji)
   2) ..... 5) .....
   3) .....
2. Wyznaczonym członkom Komisji wydano:
   1) spis wyborców;
   2) karty do głosowania w liczbie ..... sztuk;
   3) wykaz wyborców, którzy wyrazili chęć głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 26 maja 2019 r., przy użyciu urny pomocniczej w pomieszczeniu, w którym przebywają;
   4) nakładkę na kartę do głosowania sporządzoną w alfabecie Braille'a.
3. Po przeliczeniu Komisja stwierdziła, że liczba podpisów wyborców, którym wydano karty do momentu wydania spisu w celu głosowania poza lokalem Komisji, wynosiła ..... .

Podpisy członków Komisji
przekazujących dokumenty
.....
.....
.....
.....
.....

(pieczęć
Komisji)

Podpisy członków Komisji
przyjmujących dokumenty
.....
.....
.....
.....
.....

WZÓR

PROTOKÓŁ

rozliczenia kart do głosowania przekazanych członkom Komisji przeprowadzającym głosowanie przy pomocy urny pomocniczej

1. W dniu .... maja 2019 r. wyznaczeni członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej Nr ..... w ..... o godz. ..... zakończyli głosowanie przy pomocy urny pomocniczej w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

2. Liczba kart do głosowania przekazanych wyznaczonym członkom Komisji dla przeprowadzenia głosowania przy użyciu urny pomocniczej wynosiła: ..... sztuk.

3. Liczba niewykorzystanych kart do głosowania zwróconych Komisji wynosi: ..... sztuk.

4. Liczba kart wydanych podczas głosowania przy użyciu urny pomocniczej (liczba podpisów w spisie wyborców, gdzie w rubryce „Uwagi" wpisano „UP") wynosi …… sztuk.

Uwaga! Suma liczb kart z pkt 4 i z pkt 3 musi się równać liczbie z pkt 2.

5. Zaklejono i opieczętowano wlot urny pomocniczej.

6. O godz. ..... wznowiono głosowanie w lokalu Komisji.

Podpisy członków Komisji przekazujących dokumenty

.....
.....
.....
.....
.....

(pieczęć Komisji)

Podpisy członków Komisji przyjmujących dokumenty

.....
.....
.....
.....
.....

Załącznik nr 6

WZÓR

PROTOKÓŁ

ze sprawdzenia pieczęci urny zasadniczej

Członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej Nr .... w ..... potwierdzają, że w dniu … maja 2019 r. do godz. ....., tj. do czasu wznowienia głosowania przy użyciu urny zasadniczej, pieczęcie na urnie zasadniczej oraz na jej wlocie zapieczętowanym na czas przerwy w głosowaniu nie zostały naruszone.

(pieczęć Komisji)

Podpisy członków Komisji

.....

.....

.....

.....

.....

PRZERWA W GŁOSOWANIU

Głosowania nie wolno przerywać – tylko nadzwyczajne wydarzenia
(np. katastrofa budowlana dotycząca budynku lokalu wyborczego).

Brak pieczęci, trudność w dostaniu się do budynku
lub lokalu przed rozpoczęciem głosowania, zapełnienie się urny
– to nie są nadzwyczajne wydarzenia!!!

Nie upoważniają do zarządzenia przerwy w głosowaniu.

O przyczynach uzasadniających — zdaniem komisji — zarządzenie przerwy w głosowaniu, jego przedłużenie lub odroczenie komisja powiadamia niezwłocznie rejonową komisję wyborczą (RKW) i za jej zgodą podejmuje uchwałę w tej sprawie.

Uchwałę o zarządzeniu przerwy w głosowaniu, jego przedłużeniu lub odroczeniu komisja bezzwłocznie:
- podaje do publicznej wiadomości,
- przesyła RKW, która przekazuje ją PKW i wójtowi.

Uchwałę załącza się do protokołu głosowania w obwodzie i czyni o tym adnotację **w punkcie 18 protokołu głosowania.**

Cała procedura opisana jest w wytycznych dla OKW w punktach od 60 do 64

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

O godz. 21.00 OKW zamyka lokal

- osobom przybyłym do lokalu przed 21^{00} należy umożliwić oddanie głosu;
- w obwodach odrębnych OKW może zarządzić wcześniejsze zakończenie głosowania, pod warunkiem że wszyscy wyborcy wpisani do spisu oddali swoje głosy – zawiadomić właściwe RKW, wójta i osobę kierującą jednostką;

Zarządzenie wcześniejszego zakończenia głosowania może nastąpić nie wcześniej niż o godzinie 18^{00} ale protokół można podać do publicznej wiadomości nie wcześniej niż o godz. 23.00

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

- w lokalu mogą przebywać poza członkami OKW w składzie co najmniej 2/3 pełnego składu, w tym przewodniczący lub jego zastępca, mężowie zaufania, obserwatorzy społeczni i obserwatorzy międzynarodowi
- oraz osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną.

Wyłącznie w czasie otwierania urny i wyjmowania z niej kart dopuszczalna jest obecność w lokalu dziennikarzy.

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

Po opuszczeniu lokalu przez ostatniego wyborcę przewodniczący OKW zapieczętowuje otwór urny wyborczej, zaklejając go **paskiem papieru opatrzonym pieczęcią OKW i podpisami jej członków;**

Jeżeli komisja otrzymała jednorazowe plomby (nalepki foliowe) opatrzone unikatowym numerem, za ich pomocą (używając dwóch plomb) zabezpiecza wlot urny. Na naklejce etykiety należy postawić pieczęć OKW.
Unikatowy numer plomby przewodniczący OKW wpisuje do wewnętrznego protokołu.

Należy pamiętać, że każda próba odklejenia nalepki spowoduje pojawienie się na niej napisu o tym informującego.

ZAKOŃCZENIE GŁOSOWANIA

Zabezpieczenie wlotu urny za pomocą plomby naklejkowej

Dwie plomby, przygotowane zgodnie z opisem zamieszczonym w slajdzie nr 42, należy nakleić na otwór wrzutowy urny.

Dziękujemy Państwu za uwagę

Krajowe
Biuro
Wyborcze